

Η Μετοχή

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΕ
ΤΡΕΙΣ [3] ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

1. ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ

2. ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ

3. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΗ

- ➡ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ (επειδή, αφού)
- ➡ ΧΡΟΝΙΚΗ (όταν, αφού, ενώ, καθώς)
- ➡ ΤΕΛΙΚΗ (για να)
- ➡ ΥΠΟΘΕΤΙΚΗ (αν)
- ➡ ΤΡΟΠΙΚΗ (-οντας)
- ➡ ΕΝΑΝΤΙΩΜΑΤΙΚΗ (αν και, παρόλο)

Η ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ

[έχει συντακτική θέση]

- ➡ Συνοδεύεται συνήθως από άρθρο
- ➡ Μεταφράζεται σαν αναφορική πρόταση
- ➡ Συντακτικώς μπορεί να είναι:
 - I. υποκείμενο
 - II. αντικείμενο
 - III. επιθετικός - κατηγορηματικός προσδιορισμός
 - IV. παράθεση - επεξήγηση

👤 Οἱ φάσκοντες ἀδικεῖσθαι ψεύδονται 🧑 Εὖ ποιούμεθα τοὺς ἀδικουμένους

Η ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ

- ➡ Μεταφράζεται με το **ὅτι** ή το **να** [σπανίως με το που]
- ➡ Ισοδυναμεί με ειδικό ή τελικό απαρέμφατο

**ΕΥΚΟΛΑ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΕΝΤΟΠΙΣΟΥΜΕ ΜΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ
ΓΙΑΤΙ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΡΗΜΑΤΩΝ**

1. **Ενάργεως και λήξεως** (ἄρχομαι, παύω κ.λπ.)
2. **Δείξεως και δηλώσεως** (φαίνομαι, ἀγγέλλω κ.λπ.)
3. **Αισθήσεως και γνώσεως** (αἰσθάνομαι, ὁρῶ, ἀκούω, μανθάνω κ.λπ.)
4. **Καρτερίας και ανοχής** (ἀνέχομαι, ὑπομένω κ.λπ.)
5. **Ψυχικού πάθους** (χαίρω, ἄχθομαι, ἡδομαι, ἀγανακτῶ κ.λπ.)
6. Εὖ ποιῶ, καλῶς ποιῶ, κακῶς ποιῶ, ἀδικῶ, χαρίζομαι, ἡττῶμαι κ.λπ.

τυγχάνω
λανθάνω
λαγχάνω
εἰμί

φαίνομαι
διάγω
διαγίγνομαι
διατελῶ

οἶχομαι
φθάνω
φανερὸς εἰμί
δηλὸς εἰμί

7. **τα ρήματα:** ἐμπίπλαμαι, κορέννυμι, πλήρης εἰμί, ἰκανός εἰμί, ἀρκῶ κ.λπ. [μετάφραση: να + υποτακτική]

- Ἄρξομαι διδάσκων περὶ φιλοσοφίας.
- Ἀπείρηκα βαδίζων καὶ τρέχων.
- Παύω λέγων τάληθῃ.
- Κύρος ἔχαιρε ἀκούων τούτων.
- Γινώσκω σὲ ἀσθενὴν ὄντα.
- Εὖ ἐποίησας ἀναμνήσας μὲ.
- Ὀρώμεν πάντα ἀληθῆ ὄντα.
- Ἀδικεῖτε πολέμου ἄρχοντες.
- Ἡ ψυχὴ φαίνεται ἀθάνατος οὔσα.
- Ἐτύγχανον βαδίζων πλησίον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ

Το ρήμα **γινώσκω**

- γινώσκω + ειδικό απρφ. = κρίνω , νομίζω
- γινώσκω + τελικό απρφ. = αποφασίζω
- γινώσκω + κατηγορηματική μτχ. = γνωρίζω

Τα ρήματα **ἀκούω** και **αἰσθάνομαι**

- + γενική + κατηγορηματική μτχ. = άμεση αντίληψη
Ἀκούω τοῦ Σωκράτους διαλεγομένου
- + αιτιατική + κατηγορηματική μτχ. = έμμεση αντίληψη
Ἀκούω Κύρον ἐν Κιλικίᾳ ὄντα
- + αιτιατική + ειδικό απρφ. = αβέβαιο γεγονός
Ἀκούω κόμας καλὰς εἶναι τῷ παρόντι

Τα ρήματα **οἶδα** και **ἐπίσταμαι**

- + κατηγορηματική μτχ. = γνωρίζω
- + ειδικό / τελικό απρφ. = γνωρίζω / ξέρω να

ΠΙΝΑΚΑΣ ΡΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΜΕ ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ

ΡΗΜΑ	ΜΕ ΜΕΤΟΧΗ	ΜΕ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ
Ἄρχομαι	Αρχίζω να... [βρίσκομαι στην αρχή μιας ενέργειας] Ἄρχομαι λέγων	Αρχίζω να... [καταπιάνομαι με κάτι για πρώτη φορά] Ἦρξαντο ἀπιστεῖν
Αἰδοῦμαι Αἰσχύνομαι	Ντρέπομαι που... Οὐκ αἰσχύνεται δίκην εἰσάγων	Ντρέπομαι να... Ἦσχύνθημεν προδοῦναι αὐτόν
Γινώσκω	Γνωρίζω, αἰσθάνομαι ὅτι... Ἔγνωσαν οὐδεμίαν τιμωρίαν οὔσαν	Αποφασίζω να, κρίνω ὅτι... Ἔγνω δεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ οἴκου ἄρχειν
Ἐπιλανθάνομαι	Λησμονῶ ὅτι... Ἐπελάθετο πολλὰ κακὰ πεποικώς	Λησμονῶ να... Ἐπιλέλησται χάριν τοῖς θεοῖς δοῦναι
Ἐπίσταμαι Οἶδα	Γνωρίζω ὅτι... Πάντες ἴστε ἡμᾶς δικαίους ὄντας	Γνωρίζω να... Πάντες ἴσασι τὰ δίκαια πράττειν
Μανθάνω	Μαθαίνω, καταλαβαίνω ὅτι... Ἔμαθον ὑμᾶς ἀδικοῦντας	Μαθαίνω να... Ἔμαθον ὑμᾶς ἀδικεῖν
Μέμνημαι	Θυμάμαι ὅτι... Μέμνησο ἄνθρωπος ὢν	Θυμάμαι να... Μέμνημαι τὴν ἀρετὴν ἀσκεῖν
Φαίνομαι	Αποδεικνύομαι, εἶναι φανερό ὅτι... Φαίνομαι οὐδέν εἰδώς	Δίνω τὴν ἐντύπωση ὅτι... Φαίνομαι οὐδέν εἰδέναι
Ἔοικα	Φαίνομαι ὅτι... Ἔοικα ἀπιστῶν	Φαίνομαι ὅτι ἢ να... Ἐώκει τάληθῃ λέγειν
Παύω	Σταματῶ να... Παῦσον τόν ἄνδρα τοῦτον ποιοῦντα ταῦτα	Σταματῶ να... Ἐπαυσεν ὑμᾶς λίαν ἐξαπατᾶσθαι
Περιορῶ	Βλέπω με αδιαφορία να... ἀνέχομαι με αδιαφορία να... Περιορᾶτε ἡμᾶς φθειρομένους	Επιτρέπω να... Περιεῖδον τοὺς Πέρσας εἰσελθεῖν

Η ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ

Υπάρχουν **έξι** [6] είδη επιρρηματικής μετοχής:

1 . ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ

- μεταφράζεται με το επειδή, αφού, διότι, γιατί
- ισοδυναμεί με δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση
- συνήθως συνοδεύεται από τα μόρια ώς, ἄτε, ἄτε δὴ

2. ΤΕΛΙΚΗ

- μεταφράζεται με το για να
- δηλώνει σκοπό
- **ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΠΑΝΤΟΤΕ ΣΕ ΧΡΟΝΟ ΜΕΛΛΟΝΤΑ**
- εξαρτάται από **ρήματα κινητικά**
- όταν δεν εξαρτάται από ρήματα κινητικά, τότε **προηγείται το μόριο ως**

3 . ΧΡΟΝΙΚΗ

- μεταφράζεται με το όταν, αφού, ενώ, καθώς κλπ
- **ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ Σ' ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΜΕΛΛΟΝΤΑ**
- ισοδυναμεί με δευτερεύουσα χρονική πρόταση

4 . ΥΠΟΘΕΤΙΚΗ

- μεταφράζεται με το αν
- **ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ Σ' ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΜΕΛΛΟΝΤΑ**
- ισοδυναμεί με δευτερεύουσα υποθετική πρόταση

5. ΕΝΑΝΤΙΩΜΑΤΙΚΗ

ΠΑΡΑΧΩΡΗΤΙΚΗ

- μεταφράζεται με το αν και, παρόλο
- **ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ Σ' ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΜΕΛΛΟΝΤΑ**
- ισοδυναμεί με δευτερεύουσα εναντιωματική / παραχωρητική πρόταση
- συνήθως συνοδεύεται από τα μόρια καίπερ, καί οὐ κ.λπ

6. ΤΡΟΠΙΚΗ

- μεταφράζεται με τη **νεοελληνική μετοχή σε -οντας / -όμενος**

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Ἐνταῦθα ἔμενον ὡς τό ἄκρον **κατέχοντες** ⇒ **αιτιολογική**

Ταῦτα **λέγων** ἤκουσε θορύβου ⇒ **χρονική**

Ἔρχομαι **λέξων** τοῦτο ⇒ **τελική**

Ξέρξης ἦκε **ἄγων** ἅπαν τό στράτευμα ⇒ **τροπική**

Δίκαια **δράσας** τοὺς Θεοὺς συμμάχους ἔξεις ⇒ **υποθετική**

Καίπερ ὀλίγοι **ὄντες** ἐνίκησαν ⇒ **εναντιωματική**

✱✱ ΣΥΝΗΜΜΕΝΗ ΜΕΤΟΧΗ

Όταν μια μετοχή προσδιορίζει το **Υποκείμενο** ή το **Αντικείμενο** της πρότασης, λέγεται **ΣΥΝΗΜΜΕΝΗ** και τίθεται στην ίδια πτώση με τον όρο που προσδιορίζει.

π.χ. Ἔρχομαι λέγων τοῦτο

✱✱ ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΛΥΤΟΣ

Όταν δεν προσδιορίζει ούτε το **Υποκείμενο** ούτε το **Αντικείμενο** τότε λέγεται **ΑΠΟΛΥΤΗ** και τίθεται σε **ΠΤΩΣΗ ΓΕΝΙΚΗ** (μαζί με το Υποκείμενό της)

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΛΥΤΟΣ.

Υπάρχει γενική απόλυτος χρονική, αιτιολογική, τελική, υποθετική, εναντιωματική και τροπική.

π.χ. Πολέμου γιγνομένου οἱ στρατιῶται ἀποκτείνουσι ἐχθρούς

✱✱ ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ ΑΠΟΛΥΤΟΣ

Αιτιατική απόλυτος ονομάζεται

η μετοχή ενός απρόσωπου ρήματος ή μιας απρόσωπης έκφρασης.

Υπάρχει αιτιατική απόλυτος εναντιωματική, αιτιολογική και χρονική.

π.χ. ἔξὸν αὐτοῖς ἀπέναι ἐνταῦθα ἔμεινον.

ΑΣΚΗΣΗ

ΝΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥΝ ΟΙ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ Ν' ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΟΥΝ ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ.

1. Ὑμεῖς ἐστέ οἱ ἀδικοῦντες.
2. Ἡ πόλις διατετέλεκε ἀγωνιζομένη.
3. Οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οὐ μεταλαβόντες τοῦ χρυσίου πρόθυμοι εἰς τὸν πόλεμον ἦσαν.
4. Τούτων πρᾶχθέντων οἱ Ἀθηναῖοι ἐβοήθησαν τοῖς Ἑλλήσι.
5. Ἦδομαι ὑφ' ὑμῶν τιμώμενος.
6. Ὡχέτο ἀπιὼν οἴκαδε.
7. Οὐκ αἰσχύνομαι μανθάνων.
8. Ἀρχομαι λέγων ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς.
9. Οὐδέποτε ἔπαυον οἰκτίρων ὑμᾶς.
10. Οὗτοι ἤκουσι κακῶς ποιήσοντες ἡμᾶς.
11. Ἐξὸν ποιῆσαι ταῦτα, ὑμεῖς ἡμελήσατε.

12. Μέμνησο ἄνθρωπος ὦν.
13. Ὁ δῆμος ἔπεμψε πρέσβεις εἰς Θήβας παρακαλοῦντας ἀκολουθεῖν.
14. Δίκαια δράσας συμμάχους τοὺς θεοὺς ἔξεις.
15. Ἦκουσε Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ὄντα.
16. Ἀπέπλευσαν οὐδὲν πράξαντες.
17. Ἀγαπῶ τιμώμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων.
18. Μὴ κάμης φίλον ἄνδρα εὐεργετῶν.
19. Ἐφυγον τοῦτοι ὡς νικήσαντες.
20. Ὅτε ἡσθένει Δαρεῖος, Ἀρταξέρξης παρὼν ἐτύγχανε.
21. Σωκράτης οὐκ ἡγανάκτει ἀδίκως ἀποθνήσκων.
22. Ἀπείρηκα βαδίζων καὶ τρέχων.
23. Ξέρξης ἐν Σαλαμῖνι εἶδεν Ἀρτεμισίαν μαχομένην.
24. Ἀκούουσι τῶν στρατιωτῶν βοῶντων «θάλαττα, θάλαττα».
25. Ὁ στρατηγὸς ἔπεισεν τοὺς Ἀθηναίους κατάγειν τοὺς προδόντας τὴν πατρίδα.
26. Ἀρταξέρξης συλλαμβάνει Κῦρον ὡς ἀποκτενῶν.
27. Πολλοὶ ὄντες εὐγενεῖς εἰσὶ κακοί.
28. Ἦλθε φέρων τὰ τῶν συμμάχων δῶρα.
29. Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ὡς ταῦτα πράξοντες.
30. Ταῦτα λέγω βουλόμενος σὲ συμβουλεύων.
31. Βασιλεὺς τοὺς στρατηγοὺς πεφονευκῶς τάς σπονδάς ἔλυσε.
32. Θρασύβουλος εὐξάμενος τῇ Ἀθηνᾷ ἀπῆλθε.
33. Οἱ Πέρσαι εὐθὺς παῖδες ὄντες μανθάνουσιν ἄρχειν.
34. Οἱ Ἕλληνες καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθημένους.
35. Ἦκουε τριήρεις περιπλεούσας.
36. Ἀποπλεῖ οἴκαδε καίπερ χειμῶνος ὄντος.
37. Ὁ ἄπειρος γραμμάτων οὐ βλέπει βλέπων.
38. Ὀλεῖσθε φονεύσαντες τὸν ἄνδρα τοῦτον.
39. Οὐχ ἐώρων ἀλλήλους ἅτε πυκνοῦ ὄντος τοῦ δάσους.
40. Τισσαφέρνης ἡγγεῖλε Κῦρον στρατεύοντα.
41. Ῥαδίως δείξω σὲ προδότην ὄντα.
42. Οἶδα θνητὸς ὦν.
43. Ὁ ἄνθρωπος εἶδε λέοντα κατεσθίοντα τὴν βοῦν.
44. Οἱ Πελοποννήσιοι καταβάντες τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ ἔσφαζον.
45. Οἱ Θηβαῖοι ὀρῶντες ταῦτα ἐκέλευον τοὺς Ἀθηναίους βοηθεῖν τοῖς συμμάχοις.
46. Πείθου τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων κειμένοις.
47. Ἐβοήθει Κόνωνι πολιορκημένῳ.

